

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland
 Autoriteit Consument en Markt
 T.a.v. mevr. drs. M. Leijten
 Postbus 16326
 2500 BH DEN HAAG

DATUM
 ONZE REFERENTIE
 BEHANDELD DOOR
 TELEFOON DIRECT
 E-MAIL

7 september 2021
 REG-N 21-047

@tennet.eu

BETREFT Aanvraag o.b.v. art. 26 van de GL EB m.b.t. tijdelijke toepassing van specifiek balanceringsproduct

Geachte mevrouw Leijten,

Hierbij ontvangt u een aanvraag tot goedkeuring van een voorstel voor het tijdelijk toepassen van een specifiek product voor balanceringscapaciteit. Deze aanvraag richt zich uitsluitend op een specifiek product voor balanceringscapaciteit voor mFRRda. De aanvraag geldt voor de periode vanaf 18 december 2021 tot uiterlijk het moment dat TenneT aangesloten zal zijn op het MARI platform. Dit voorstel is gebaseerd op artikel 26 van de Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancing (op basis van de Engelse titel hierna afgekort als GL EB). Het tijdelijk toepassen van dit specifieke balanceringsproduct betreft de periode vanaf 18 december 2021 tot uiterlijk het moment dat TenneT aangesloten zal zijn op het MARI platform. Voorafgaand aan dat moment zal u nog een aparte vervolgaanvraag ontvangen voor de combinatie van een specifiek product voor balanceringsenergie en een specifiek product voor balanceringscapaciteit voor mFRR die TenneT vervolgens parallel aan het MARI platform hoopt te gaan gebruiken.

Aanleiding en achtergrond

Eén van de doelen van de GL EB is het standaardiseren van de gebruikte producten voor balanshandhaving binnen Europa om daarmee marktintegratie te faciliteren. De standaardisatie van balansproducten richt zich respectievelijk op balanceringsenergieproducten en balanceringscapaciteitsproducten.

Balanceringsenergieproducten

In artikel 25, eerste lid, van de GL EB staat dat uiterlijk vanaf het moment van deelname aan de internationale balanceringsplatforms MARI en PICASSO alleen nog standaard- en specifieke balanceringsenergieproducten gebruikt mogen worden voor balanshandhaving. Voor het gebruik van specifieke producten is daarnaast een aanvraag met goedkeuring van de toezichthouder vereist op grond van artikel 26 van de GL EB. Deze aanvraag is pas vanaf het moment van deelname aan MARI respectievelijk PICASSO nodig, zodat reeds bestaande balanceringsenergieproducten tot dat moment nog van de standaardproducten kunnen afwijken. Op dit moment voorziet TenneT dat het bestaande product 'noodvermogen' zodanig zal worden aangepast dat het aan de voorwaarden voor een specifiek product zal kunnen voldoen voor zowel capaciteits- als energiebiedingen. Voorafgaand aan de deelname van TenneT aan MARI zullen wij een vervolg-

aanvraag doen voor dit gebruik van noodvermogen als specifiek product voor mFRR.

De reden dat TenneT voornemens is een vervolgaanvraag te doen om een specifiek energieproduct te gebruiken gekoppeld aan het huidige product noodvermogen, is de rol die mFRR speelt in onze balanceringsmarkt als weinig ingezet schaarsteproduct, inclusief het communiceren aan de markt van een situatie van schaarste, en het inrijzen daarvan, en het bieden van de mogelijkheid aan BSP's om tegen vergoeding alleen incidenteel een bijdrage te leveren aan de systeembalans.

Veel andere TSO's maken echter dagelijks gebruik van mFRR, bijvoorbeeld door proactieve inzet. Om die reden verwachten we dat het standaardproduct dat via MARI wordt uitgewisseld de rol van een schaarsteproduct niet goed zal kunnen vervullen en we een specifiek mFRR energieproduct nodig zullen hebben.

Balanceringscapaciteitsproducten

Voor balanceringscapaciteit is de verplichting niet eenduidig in de GL EB vastgelegd. In artikel 6 van de methodologie met de lijst van standaardproducten op basis van artikel 25, tweede lid, van de GL EB (ACER Decision 2020/11: Methodology for a list of standard products for balancing capacity for frequency restoration reserves and replacement reserves) (hierna: het SPBC besluit) is echter een implementatiedatum van 18 december 2021 opgenomen. Op basis hiervan concluderen we dat per die datum ook een goedkeuring van een aanvraag voor een specifiek product benodigd is indien het gewenst of noodzakelijk is van een specifiek product gebruik te maken.

Implementatie standaardproducten

Overeenkomstig artikel 3, tweede en derde lid, van het SPBC besluit, is de invoer van een standaard balanceringsenergieproduct voor FRR benodigd om te kunnen spreken van een standaardproduct balanceringscapaciteit. Voor elke gecontracteerde bieding voor een standaard balanceringscapaciteitsproduct moet een corresponderend volume aan biedingen voor een standaardbalanceringsenergieproduct ingediend worden. Hiermee is de invoer van een standaard balanceringsenergieproduct een voorwaarde voor de eventuele invoer van een standaard balanceringscapaciteitsproduct, zodat zelfs als we van mening waren dat we geen specifiek product voor mFRR nodig zouden hebben, een standaardproduct op dit moment alsnog geen optie zou zijn.

Aanvraag (tijdelijk) specifiek capaciteitsproduct

Door middel van deze brief doet TenneT een aanvraag voor het tijdelijk toepassen van een specifiek product voor balanceringscapaciteit voor mFRRda. Deze aanvraag heeft betrekking op de periode vanaf 18 december 2021 tot uiterlijk het moment dat TenneT aangesloten zal zijn op het MARI platform.

Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- de scope en duur van de aanvraag,
- de omschrijving van het specifieke product,

Scope en duur van de aanvraag

Deze aanvraag richt zich uitsluitend op een specifiek product voor balanceringscapaciteit voor mFRRda. De aanvraag geldt voor de periode vanaf 18 december 2021 tot uiterlijk het moment dat TenneT aangesloten zal zijn op het MARI platform.

We lopen hiermee vooruit op het voornemen van TenneT om voorafgaand aan de deelname aan MARI een aanvraag in te dienen voor het gebruik van noodvermogen als specifiek product voor balanceringsenergie.

Omschrijving van het specifieke product voor balanceringscapaciteit uit mFRRda

Artikel 26, eerste lid, onderdeel a, van de GL EB vraagt een omschrijving van het specifieke product waarvoor de aanvraag wordt gedaan. Het specifieke balanceringscapaciteitsproduct mFRRda waarvoor deze aanvraag voor de periode van 18 december 2021 tot uiterlijk de deelname aan MARI gedaan wordt, kan als worden beschreven zoals hieronder. Aandachtspunt hierbij is dat we verwachten dat de minimumbiedgrootte binnen de periode waarop deze aanvraag van toepassing is naar beneden toe kan worden bijgesteld. Hiervoor zijn IT wijzigingen nodig die naar verwachting in 2022 zullen zijn afgerond.

- Een BSP kan balanceringscapaciteit mFRRda aanbieden met een contract voor de door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in de uitvraag te specificeren duur. De maximale contractduur voor balanceringscapaciteit bedraagt één dag. Een uitvraag zal altijd gedaan worden voor één ISP of een veelvoud van ISP's.
- Contracten balanceringscapaciteit mFRRda specificeren een plicht voor de BSP om gedurende de contractduur balanceringsenergie beschikbaar te houden voor levering overeenkomstig de volgende voorwaarden:
 - volledige activeringstijd voor opregelen: maximaal 15 minuten;
 - volledige activeringstijd voor afregelen: maximaal 10 minuten;
 - minimumduur van de leveringsperiode: drie maal 5 minuten;
 - maximum vereiste duur van de leveringsperiode: minimaal twaalf maal 5 minuten;
- Het contract kan een minimumduur tussen einde deactivatie en volgende activatie specificeren van maximaal 360 minuten.
- De activatie van mFRRda is per direct, vindt telefonisch plaats, en zal op termijn via elektronisch berichtenverkeer plaatsvinden. Deactivatie gebeurt expliciet op dezelfde wijze als activatie.
- Activatie van een gecontracteerd vermogen kan gedeeltelijk plaatsvinden als de BSP deze mogelijkheid biedt.
- Balanceringscapaciteit mFRRda wordt asymmetrisch ingekocht. Een BSP kan balanceringscapaciteit mFRRda aanbieden met een contract voor:
 - Opregelen;
 - Afregelen.
- De prijs van een bieding balanceringscapaciteit mFRRda is gespecificeerd gedaan in €/MW per uur met een prijsresolutie van 0,01 €/MW per uur. Biedingen met een negatieve prijs worden niet geaccepteerd.
- In een bieding balanceringscapaciteit mFRRda wordt het vermogen van de bieding gespecificeerd in MW. De bieding geeft aan of het volume wel of niet verdeelbaar is, met een minimum granulariteit van 5 MW. De minimum biedgrootte is 20 MW, en zal op termijn worden aangepast naar 1 MW, evenals de granulariteit.
- Biedingen voor balanceringscapaciteit mFRR worden gedaan vanuit een portfolio dat in Nederland geprekwalificeerd is.

Impact van het voorstel

Artikel 26, eerste lid, onderdelen b, c en f, van de GL EB beschrijven welke onderdelen in het voorstel voor

aanvraag van een specifiek capaciteitsproduct behandeld moeten worden. Deze onderdelen worden hierna achtereenvolgens behandeld.

Artikel 26, eerste lid, onderdeel b, vraagt ons aan te geven dat we ofwel geen mogelijkheid hebben efficiënt de balans te handhaven met standaardproducten, ofwel dat partijen met standaardproducten niet aan de markt kunnen deelnemen.

Op dit moment heeft TenneT geen standaardenergieproducten voor FRR. Aangezien het niet mogelijk is een standaardproduct voor balanceringscapaciteit te gebruiken zonder het corresponderende standaardproduct voor balanceringsenergie, is het op dit moment niet mogelijk voor TenneT om balanceringscapaciteit in te kopen met standaardproducten. Tevens kunnen partijen hierdoor niet met standaardproducten deelnemen aan de markt. Zonder specifieke capaciteitsproducten kunnen we niet voldoen aan onze dimensioneringsverplichtingen en zullen we niet voldoende reserves hebben om de balans te handhaven.

Het mFRRda capaciteitsproduct is noodzakelijk om zorg te dragen voor een efficiënte inkoop van balanceringscapaciteit. De hoeveelheid reserves (aFRR en mFRRda) die we gedimensioneerd hebben is structureel groter dan wat we dagelijks inzetten, om hiermee grote uitvallen te kunnen afdekken. Om in plaats van de gehele mFRRda hoeveelheid extra aFRR capaciteit in te kopen is niet economisch efficiënt, omdat aFRR een technisch meer uitdagend en daarmee over het algemeen duurder product is. Bovendien is er een grotere kans dat er niet in alle gevallen voldoende vermogen in de markt beschikbaar zou zijn om de gehele vraag naar reservecapaciteit met aFRR balanceringscapaciteit in te vullen.

Artikel 26, eerste lid, onderdeel c, vraagt een toelichting hoe we het gebruik van specifieke producten zoveel mogelijk beperken.

Momenteel werkt TenneT aan de invoering van het standaardproduct aFRR, voor zowel energie als capaciteit (referentie: brief REG-N 21-036 d.d. 18 juni 2021 van TenneT aan ACM). Inkoop van balanceringscapaciteit vanuit mFRRda en aFRR gebeurt gelijktijdig, waarbij inkoop van mFRRda wordt verminderd door meer aFRR in te kopen, indien economisch efficiënt. Hiermee wordt de inkoop van het specifieke product mFRRda zoveel mogelijk beperkt, en na de invoer van het standaardcapaciteitsproduct aFRR, indien economisch efficiënt vervangen door inkoop van een standaardproduct.

Artikel 26, eerste lid, onderdeel f, vraagt ons te laten zien dat het gebruik van specifieke producten geen grote verstoringen en inefficiënties introduceert in de balanceringsmarkt nationaal en internationaal.

Voor de periode waarop deze aanvraag betrekking heeft, die uiterlijk loopt tot het moment van deelname door TenneT NL aan het MARI platform, is de internationale samenwerking met betrekking tot mFRR beperkt tot de volgende mogelijkheden:

- Activatie van mFRR voor onderlinge TSO-ondersteuning in geval van operationele noodzaak. Dit komt zelden voor.
- Contracten met TenneT Duitsland en met Elia voor het delen van mFRR capaciteit. Momenteel hebben deze geen concreet effect omdat er onvoldoende beschikbare grenscapaciteit is om mFRR capaciteit te delen en lokaal minder reservecapaciteit in te kunnen kopen. Daarnaast is het delen van mFRR capaciteit onafhankelijk van het gebruikte product (standaard of specifiek).

Door de beperkte internationale activiteiten van TenneT op het gebied van mFRR heeft het gebruik van het specifieke product op zichzelf geen marktversturende werking. TenneT verwacht hierin geen ontwikkelingen tot aan de deelname aan van TenneT MARI en PICASSO.

Ook de kenmerken van het specifieke product zullen niet leiden tot (significante) inefficiëntie binnen de nationale balanceringscapaciteits- of balanceringsenergiemarkt voor mFRR. Het grootste struikelblok voor deelname aan de capaciteitsmarkt voor noodvermogen is momenteel de minimumhoeveelheid van 20 MW die per bieding gevraagd wordt. Omdat een noodvermogencontract nog telefonisch door de bedrijfsvoering wordt afgeroepen, is het niet wenselijk die minimumhoeveelheid op dit moment te verkleinen. We zijn echter bezig met het aanpassen van de noodvermogenafroep door toepassing van berichtenverkeer, waarna we de minimumhoeveelheid willen verkleinen tot 1 MW, gelijk aan de minimumhoeveelheid van een standaardcapaciteitsproduct.

Het gebruik van het specifieke product voor balanceringscapaciteit mFRR leidt daarmee niet tot marktverstoring.

Uiteraard zijn wij desgewenst graag bereid tot een nadere toelichting op deze aanvraag.

Hoogachtend,
 TenneT TSO B.V.

[Redacted signature block]

Bijlage: vergelijking aangevraagd mFRRda capaciteitsproduct met standaardproduct

		Aangevraagd specifiek product mFRRda
1	Each standard balancing capacity product bid submitted by each BSP shall fulfil the following characteristics:	
(a)	The standard balancing capacity product bid price shall be submitted in (EUR/MW)/h and has a resolution of 0.01 (EUR/MW)/h;	OK
(b)	the price of each bid shall be positive or zero and the payment shall be from TSO to BSP;	OK
(c)	the minimum bid quantity and granularity shall be 1 MW;	Minimumbiedgrootte 20MW, wordt op termijn (naar verwachting 2022) verkleind tot 1MW
(d)	for indivisible bids, the bid quantity shall not exceed the value defined by the TSOs exchanging balancing capacity or sharing of reserves;	Niet van toepassing (geen uitwisseling van balanceringscapaciteit met buurlanden)
(e)	the location of the bid shall be at least the smallest of LFC Area or bidding zone in which the providing units and/or providing groups are connected to. More detailed locational information may be required in terms and conditions for BSPs pursuant to Article 18(5) of the EB Regulation.	NL voor alle biedingen, is het gevolg van prekwificatie-requirements
2	Each standard balancing capacity product bid submitted by each BSP shall contain at least:	
(a)	the volume of the bid in MW;	OK
(b)	the price of the bid;	OK
(c)	the minimum duration between the end of deactivation period and the following activation;	Op dit punt wijkt het aangevraagde product af van het standaardproduct. Het standaardproduct hanteert een wachttijd van 0 minuten bij dagcontracten, en 0 minuten of 0-8 uur bij korter lopende contracten. Het aangevraagde product gebruikt een wachttijd van 6 uur bij dagcontracten.
(d)	volume divisibility: divisible with a minimum granularity of 1 MW or indivisible bids;	De bieding geeft aan of het volume verdeelbaar is met een minimum granulariteit van 5MW. De granulariteit wordt op termijn (naar verwachting 2022) aangepast naar 1MW.
(e)	the location.	BSPs kunnen biedingen doen voor portfolio's (of locaties) waarvan de fysieke locatie in het prekwificatieproces is vastgelegd

De omschrijvingen in de linker kolom zijn gebaseerd op het SPBC besluit.